

Alternativt budsjett 2024

En rettferdig vei ut av forskjellskrisen i Bergen

Foto: Kenneth Coffie

Innhold

Innledning	4
Enkeltstående forslag	8
Tjenesteområder – drift	12
Salderinger driftsbudsjettet	22
Noter drift	24
Investeringer	26
Noter investeringer	28
Tilskuddsliste	29

Rødts mål er et mer rettferdig, solidarisk og bærekraftig Bergen, hvor vanlige folk kan leve gode liv og selv får ta del i beslutninger som angår dem.

Bergen og byens innbyggere går inn i 2024 med stadig økende forskjeller. Derfor er kampen mot Forskjells-Bergen den aller viktigste for Rødt. Vi vil i vårt alternative bybudsjett for Bergen kommune vise hvordan det er mulig å gjennomføre en real forskjellskrisepakke for folk flest. En krisepakke der vi får en mer rettferdig omfordeling, tetter hullene i sikkerhetsnettet i velferdsstaten, og kutter i regningsbunken til folk flest. Slik kan vi sikre en rettferdig vei ut av forskjellskrisen i byen vår.

Vi gjør i vårt alternative budsjett flere strategiske grep for å sikre mer penger til felles velferd, slik som å kutte i politikerlønninger, gjøre eiendomsskatten mer omfordelende og ikke minst budsjettere mer realistisk for skatteinngangen og muligheter for utbytte fra offentlige selskaper. I tillegg ønsker vi bl.a. å redusere kommunens bruk av eksterne konsulenter.

I vårt alternative budsjett øker vi utgiftene med 514 424 344 kr, samlet for varige og midlertidige tiltak. Dette gjør vi uten å bruke av disposisjonsfond som er kommunens oppsparte midler, og ender på et driftsresultat for 2024 på 766 656 kr. Dette er en reduksjon i driftsresultat på 13 600 000 kr. som igjen reduserer overføring til investeringsbudsjett. Dette dekker vi inn ved å øke lånefinansieringen til investering tilsvarende.

Kutte i politikerlønn og honorarer

Samtidig som stadig flere bergensere må velge mellom mat på bordet eller varme i huset, bevilger politikerne seg selv for første gang millionlønn i Bergen. Rødt tar et oppgjør med utviklingen av denne politikerklassen, og foreslår å kutte politikerlønnene ned til medianlønn for kommunens ansatte, i tillegg til å halvere møtegodtgjørelsen for møter i bystyrets organer. Til sammen vil dette gi oss 21 450 000 kr. vi heller kan bruke på å styrke velferdstjenestene og gjennomføre sosialt utjevnenende tiltak.

Mer omfordelende eiendomsskatt

Rødt vil øke bunnfradraget på eiendomsskatt til 1 200 000. Samtidig vil vi øke satsen med 1 promille for bolig og 1 promille for næring. Dette gjør at alle boliger med verdi under 3,3 millioner får mindre eiendomsskatt enn i dag. Forslaget vil øke inntektene til kommunen med 144 millioner kroner, i tillegg til at vi reverserer høyrebyrådets kutt i eiendomsskatt og slik får ytterligere 57 millioner kroner

inn i kommunekassen. Dette gir en mye mer sosial og omfordelende modell for eiendomsskatten, og kommunen får større handlingsrom for å gjennomføre viktige velferdstiltak.

Dette er Rødts forskjellskrisepakke

Det byen vår nå trenger, er en real forskjellskrisepakke. Vi må gi mer penger til de som har aller minst, samtidig som vi må kutte i regningsbunken til folk flest. I vårt alternative budsjett finner vi penger til å gjøre nettopp dette.

Noen av grepene vi gjør er:

- kutt i politikerlønninger og møtegodtgjørelse slik at vi har mer penger til felles velferd
- innføre en mer omfordelende eiendomsskatt
- gradvis utvidelse av gratis SFO
- kutt i matpenger i barnehage og SFO
- økt sosialhjelp
- utrede utvidelse av kommunal bostøtte
- gjeninnføre gratisbussen i sentrum
- gratis buss i fellesferien
- mer midler til LIM (lekser, idrett, mat)
- mer midler til ungdomskubbene
- mer midler til aktivitetskortet
- reduserte priser på ADO, Nordnes Sjøbad og kommunale basseng, i tillegg til økt åpningstid på kommunale basseng i bydelene
- støtte til ENØK-tiltak
- midler til flere kommunale boliger
- tilskudd og økt tilskudd til en rekke organisasjoner

Foto: Annie Spratt

Bergen kommune som en seriøs arbeidsgiver

Bergen kommune skal være en seriøs arbeidsgiver og sikre gode lønns- og arbeidsvilkår for sine ansatte. Derfor har vi bl.a. lagt inn økt bemanning på flere pressede tjenesteområder, bl.a. barnehage. Slik får de ansatte flere kollegaer å dele oppgavene med, mer tid til å gjøre jobben sin og vi reduserer belastningen. Vi setter også av midler til å gjennomføre et toårig prøveprosjekt med 6-timersdag i fire barnehager, etter samme modell som pilotprosjektet som ble prøvd ut høsten 2023.

Klimakrisen krever handling

Selv om vi står midt i en priskrise, tar ikke klima- og naturkrisene pausen. For Rødt er det helt avgjørende at miljøpolitikken som føres er rettferdig, slik at de som har minst slipper å betale for de rikenes luksusforbruk og utslippsfest.

Rødt ønsker å kutte utslipp der det monner. Derfor setter vi av penger til å få kuttet utslipp fra byens største punktutslipp, BIRs forbrenningsanlegg i Rådalen. Det er også viktig å få ned utslippene fra biltrafikken som har de sektorvise største utslippene. Derfor intensiverer vi arbeidet med å tilrettelegge for bilfrie områder og flere sykkel- og gangveier.

Den mest miljøvennlige energien er den du ikke bruker, og de mest miljøvennlige produktene er de som ikke krever nye råvarer eller ny produksjon. Derfor vil Rødt satse på ENØK-tiltak både på kommunale bygg og gjennom støtteordninger for enkeltpersoner og borettslag/sameier. Vi setter også av midler til en søkbar pott for virksomheter som driver med reparasjon og ombruk, slik at de kan søke om MVA-kompensasjon, med mål om å gjøre gjenbruk, ombruk og reparasjon mer økonomisk tilgjengelig for folk flest. Videre foreslår vi et prøveprosjekt med "urban mining" (som du kan lese mer om i vårt enkeltstående forslag om tema) og å satse på tiltak mot matsvinn.

Offentlige helsetjenester der folk bor

For å leve gode og trygge liv er det viktig å ha helsetjenester nær der folk bor, og et godt nok tilbud som sikrer alle den helsehjelpen de har rett på. Derfor reverserer vi det dypt usosiale kuttet i tilskudd til Helsesenter for papirløse og øker heller dette. Vi setter også av midler til å styrke Senter for migrasjonshelse, styrke barselomsorgen, styrke fastlegeordningen og midler til en søkbar pott for å få refundert hele eller deler av utgiftene til tannhelse. Det settes også av penger til å opprette en helsestasjon for studenter, og en helsestasjon for lhbtqi+-personer.

Om Rødts alternative statsbudsjett hadde blitt vedtatt

Rødt kjemper kampen mot de økende forskjellene og for en mer rettferdig omfordeling i hele landet. Det gir lite mening med fattige kommuner i en rik stat. Nå er ikke Bergen den kommunen som har minst økonomisk handlingsrom, men vi ser at kommuneøkonomien legger begrensninger på tjenester også her. Derfor er en viktig sak for Rødt på Stortinget å sikre økte overføringer til kommunene, også de frie midlene.

Hvis Rødts alternative statsbudsjett hadde blitt vedtatt, ville vi drastisk fått styrket Bergen kommunes inntekter gjennom bl.a. økte frie inntekter på 124 400 000 kr. I tillegg har Rødt lagt inn gratis skolemat i grunnskolen, som ville frigjort 15 000 000 kr. fra vårt alternative bybudsjett til andre formål. Dette ville gitt 139 400 000 kr. ekstra til flere gode tiltak for byen vår.

Da ville vi hatt mulighet til å:

- sikre alle barn i 1.-4. trinn gratis redusert plass i SFO fra starten av skoleåret 24/25
- gitt tilbud om aktivitetskort til alle barn i kommunen
- fortsatt å øke sosialhjelpen mot SIFO-nivå
- doble antall barnehager som deltar i prøveprosjekt med 6-timersdag
- ytterligere reduksjon i billettpriser på basseng, samt videre økning av åpningstid i bydelene
- ytterligere styrking av bemanning innen helsetjenester og barnehage

Bergen ville også nytt svært godt av flere av de øremerkede midlene som Rødt har satt av i sitt alternative statsbudsjett, slik som:

- Reduserte kollektivpriser med 25 %
- Styrket grunnbemanning i barnehager ved at alle barnehager med mer enn 50 barn får én ekstra pedagog eller fagarbeider
- Midler til pilotprosjekt med karbonfangst på forbrenningsanlegget til BIR
- Midler til områdesatsninger

Foto: Simon Godfrey

Enkeltstående forslag

Utvalg for finans, kultur og næring

Om Fair Play Bygg og Anlegg

- Fair Play Bygg og Anlegg, som er et topartssamarbeid mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, jobber for å avsløre, bekjempe og dokumentere arbeidslivskriminalitet og lovbrudd i bygg- og anleggsbransjen. Bystyret vil understreke hvor viktig dette arbeidet er, og gi sin fulle tilslutning til bekjempelse av arbeidslivskriminalitet.

Byggebransjen

- Byggebransjen er i en alvorlig krise, og står nå i fare for å miste arbeidsplasser og at fagkompetanse forsvinner ut av sektoren. Når bransjen taper faglært arbeidskraft, går dette også utover lærebedriftenes inntak av lærlinger og fremtidig rekruttering av faglært arbeidskraft. Prognoser fra Veidekke viser at byggemarkedet i Norge vil falle med 30 milliarder de neste to årene. Dette tilsvarer 30.000 stillinger ifølge Byggenæringens Landsforening (BNL). Bystyret mener dette er en svært uheldig og uakseptabel utvikling, og ber derfor byrådet sikre fremdrift på kommunens prosjekter for nybygg og rehabilitering av bygg.

Utvalg for barnehage, skole og idrett

Tjenesteområde 01A Barnehage:

FORSLAG DRIFT

- Økningen i matpenger i barnehage reverseres, kostnad 1,9 millioner i driftsmidler for 2024 og 2025. Deretter 4,9 millioner i varige driftsmidler.
- Bystyret ber byrådet legg frem en sak om hvordan barnehager med for lite uteareal kan kompenseres. Saken skal spesielt se på mulighetene for å styrke bemanningen i de aktuelle barnehagene, noe som vil ha en forventet kostnad på 4,8 mill. for helårsdrift. Bystyret ber byrådet legge frem saken senest til samme møte som 1. tertial behandles, slik at penger til ønskede tiltak kan settes av der.

FORSLAG INVESTERING

- Bystyret ber byrådet fortsette arbeidet med å kjøpe opp private barnehager og ta dem inn i kommunal drift.

Tjenesteområde 01B Skole

FORSLAG DRIFT

- Økningen i matpenger i SFO reverseres, kostnad 3,1 millioner i varige driftsmidler
- Innføre gratis sannitetsbind og tamponger i ungdomsskolen: kostnad 2,7 millioner i varige driftsmidler.
- Bystyret ber byrådet om utarbeide en plan for styrking av skolebibliotek i barne- og ungdomsskolen, med mål om at alle skoler skal ha skolebibliotek.
- Bystyret ber byrådet legge frem en sak som utreder tredeling/gradering av bevilgninger til forsterkede avdelinger. Bystyret ber byrådet legge frem saken innen 1. april 2024.

Tjenesteområde 13 Idrett:

FORSLAG DRIFT

- Bergen kommune skal sette av tid i svømmehaller for å kunne tilby publikumsvømming kun for kvinner, i samarbeid med svømmeklubbene. Dette skal skje ved utvidede åpningstider/ utvidet tilbud om publikumsvømming i de kommunale svømmehallene.

FORSLAG INVESTERING

- Kapasiteten på Bergens idrettsanlegg er under press, og en midlertidig idrettshall kan avlaste i perioder hvor idrettslagene venter på rehabilitering eller nytt anlegg. Midlertidige haller har man blant annet gode erfaringer med fra Oslo, eksempelvis på Tøyen og i Jordal. På Mindemyren har man nå store arealer som skal bygges ut og området har gode kollektivforbindelser. Bystyret ber derfor byrådet om å undersøke mulighetene for å reise en midlertidig idrettshall på Mindemyren. Forventet kostnad 4 millioner første år, deretter 1,3 millioner per år i driftsmidler.

Utvalg for helse og sosial

Verbalforslag om Boligløftet for mennesker med utviklingshemming

- NOU 2016:17 "På lik linje" lanserte åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming. Løft nr. 5 var "Eget hjem". På side 204-205 sto det:

"Husbankens retningslinjer har blitt endret for å hindre at kommunene bygger større samlokaliserte bofellesskap. Disse endringene har ikke hatt tilstrekkelig effekt. Kommunene bygger fortsatt større bofellesskap med støtte fra Husbanken. ... I 2014 godkjente Husbanken 13 prosjekter med over ni samlokaliserte enheter: 12 med 9-14 enheter og ett med 15-19 enheter. Dette er ikke i samsvar med politiske målsettinger om at utviklingshemmede skal bo i et ordinært bomiljø, og retten til å være inkludert i samfunnet, som er stadfestet i CRPD artikkel 19.

Utvalget anbefaler at det settes et tak på antallet samlokaliserte boliger for å kunne få lån og tilskudd fra Husbanken. Dette taket bør gjelde når kommunene bygger boliger som er beregnet på utviklingshemmede og som kommunene planlegger å eie eller drifte, enten det er omsorgsboliger eller utleieleiligheter. Utvalget anbefaler et tak på seks samlokaliserte enheter. Dette skrives inn i Husbankens retningslinjer for tildeling av lån til kommunene.»

I Boligløftet er det gode ambisjoner, og det er snakk om betydelige investeringer. Men antall boenheter i bofellesskapene er stort sett på 8 eller 9 eller 8+8. Det er viktig at programmet ikke legger listen for lavt slik at prosjektenes standard ikke er på høyde med det som allerede på planstadiet er anbefalte krav.

Bystyret ber byrådet gjennomgå prosjektporteføljen for best mulig å tilpasse den til de faglige anbefalingene for antall samlokaliserte boenheter i NOU 2016:17.

Om kommunale boliger:

- Bystyret ber byrådet sikre at minst 30 av boligene under investeringsprogrammet «Kommunale utleieboliger til familier» blir etablert innenfor Ny-Krohnborg skolekrets. Dette tilsvarer antallet boliger i prosjektet Lotheveien som skulle slå sammen 50 kommunale boliger til 30 familieboliger før prosjektet ble stoppet juni 2023. Dette vil være i tråd med merknad 1 og 2 i BEBY 251/23 som fastslår at det skal etableres flere familieboliger i denne skolekretsen. Det vil også være i tråd med BEBY 183/17 *Handlingsplan for fortykning av den kommunale boligmassen*, som sier at skolekretsen bør ha en større andel familieboliger slik at skolebarn slipper å bytte skolekrets.

Bystyret ber byrådet utrede en utvidelse av den kommunale bostøtteordningen til også å omfatte alle som leier privat og som kvalifiserer økonomisk. En slik utvidelse vil gjøre at mange flere bergensere sikres råd til et forsvarlig

livsopphold uten å måtte være sosialklienter.

Kommunens gjeldsrådgivere har vist seg å kunne bistå med effektiv problemløsning for mange gjeldsofre. Bystyret ber om at det i en tid der stadig flere opplever økonomiske problemer som de ikke klarer å håndtere, skal skje en stillingsmessig styrking av den kommunale gjeldsrådgivertjenesten. Det bør drives oppsøkende virksomhet for å gjøre dette tilbudet kjent for mennesker som må antas å ha behov for slik rådgivning, f.eks. mennesker i matkø og andre som oppsøker hjelpetiltak for økonomisk vanskeligstilte.

Det har vist seg at barn og unge som er i vanskeligheter, kan ha problemer med å orientere seg om de ulike tilbudene som faktisk finnes og som kan tenkes å være til hjelp. Det er behov for å få informasjon om tilbudene og sammenhengen mellom dem formidlet til potensielle brukere på en oversiktlig måte. Bystyret ber om at det blir nedsatt en arbeidsgruppe som skal arbeide med å gjøre de ulike eksisterende tilbudene bedre kjent, slik at de blir opplevd som lettere tilgjengelige for dem som har behov for dem.

Utvalg for miljø og byutvikling

ENKELTSTÅENDE FORSLAG DRIFT

- Bystyret ber byrådet gå i dialog med Vestland fylkeskommune om å etablere en gratis busslinje i Bergen sentrum, etter modell fra "Sentrumsbussen" som gikk fra 2003-2010. Målet er å starte drift av denne linjen innen 1. april 2024. Bystyret forutsetter at tillitsvalgte og aktuelle fagforeninger blir konsultert i arbeidet. Bystyret ber byrådet legge frem en sak om hvordan tilbudet om gratisbussen best kan løses, enten det er gjennom fylkeskommunen eller egenregi, innen 1. mars 2024. Det settes av 14 millioner kroner i budsjett for 2024 for dette tiltaket.
- Bystyret viser til merknad 6 i 169/22 1. tertialrapport 2022, som omhandler forebygging og bekjempelse av den fremmede, marine arten havnespy. I merknaden står det «Bystyret ber også byrådet legge fram ei hastesak for bystyret innan utgangen av oktober om saka.» Siden 2022 har problemet med spredning av havnespy utviklet seg, og i april inneværende år kom meldingene om at havnespy nå også var funnet i Bergen kommune. Likevel har ikke bystyret fått noe sak til behandling. Bystyret ber derfor byrådet legge frem en sak innen 1. mars 2024 som tar for seg hvilke tiltak kommunen har gjort for å overvåke og eventuelt bekjempe havnespy, samt gjør rede for mulige tiltak for å håndtere problemet i fremtiden og budsjettkoneksekvens av disse.
- Verden trenger mineraler i møte med det grønne skiftet. Halvparten av verdens ikkefornybare ressurser er i dag ikke i bruk. De ligger lagret i gamle søppelfyllinger, ledningsnett og hjemme hos forbrukere i gamle mobiltelefoner, nettbrett og lignende. Det er et enormt potensial i såkalt "urban mining", eller urban gruvedrift: å finne mineraler som ligger i våre urbane områder og som rett og slett ikke lenger er i bruk. Når regjeringen nå har funnet til et stortingsflertall for å åpne for gruvedrift på havbunnen, mener bystyret at det er viktig at Bergen gjør det vi kan for å motvirke og hindre dette behovet. Bystyret ber derfor byrådet legge frem en sak om hvordan et prøveprosjekt med "urban mining" kan gjennomføres i Bergen kommune. Prosjektet skal ha en minimumsperiode på 2 år, og skal utformes og gjennomføres i samarbeid med BIR. Bystyret ber byrådet legge frem saken innen bystyrets behandling av 1. tertialrapport, slik at eventuelle budsjettkoneksekvenser kan behandles sammen med revidering av budsjett.
- Matsvinn står for 10% av verdens klimagassutslipp. Hvert år kastes minst 450 000 tonn mat i Norge. I en tid der matvareprisene skyter i været, er ikke dette bare problematisk for klima og natur, det er også en stor utfordring for økonomien, både privat og offentlig. Bystyret ber derfor byrådet legge frem en sak om tiltakspakke mot matsvinn. Tiltakspakken skal bl.a. inkludere at prøveprosjektet med veiing og registrering av matavfall på noen av byens sykehjem utvides til flere av kommunens etater. Bystyret ber byrådet legge frem saken innen bystyrets behandling av 1. tertialrapport, slik at eventuelle budsjettkoneksekvenser kan behandles sammen med revidering av budsjett.

- Bystyret ber byrådet om å sette i gang en informasjonskampanje om matsvinn, rettet mot byens innbyggere. I tillegg skal kommunen inngår avtale med Matsentralen eller andre organisasjoner som jobber med å fordele overskuddsmat. Bystyret ber byrådet rapportere på disse tiltakene i innen behandling av 1. tertialrapport 2024.
- Bystyret ber byrådet opprette ordninger som gir virksomheter som driver med reparasjon og brukthandel reduserte utgifter. Dette skal ha som mål å sikre reduserte priser for forbruker på varer og tjenester virksomheten selger. Dette kan f.eks. inkludere å opprette en tilskuddsordning for nevnte virksomheter, eller stille lokaler til disposisjon for gratis eller rimelig leie. Bystyret ber byrådet legge frem en sak innen 1. april som konkretiserer hvilke tiltak som skal gjennomføres, inkl. kriterier for en tilskuddsordning om dette vurderes som et hensiktsmessig tiltak. Det settes av 4 000 000 kr. til dette i budsjett for 2024.
- Bystyret ber byrådet opprette en tilskuddsordning for borettslag og sameier for å etablere trygg sykkelparkering under tak. Det skal settes av 5 000 000 kr. til dette. Bystyret ber byrådet legge frem sak om tilskuddskriterier innen 1. mars 2024.
- Bystyret ber byrådet gjennomføre en utredning om innføring av gratis buss i Bergen, etter modell fra tiltaket Stavanger kommune gjennomførte sommeren og høsten 2023. Utredningen skal inneholde oversikt over forventede utgifter, samt vurdering om det vil være hensiktsmessig å ta kollektivtrafikken inn i egenregi for et slikt tiltak. Bystyret understreker at utredningen også må inneholde oversikt over tiltakets resultat som sosialt utjevne og hvor tilgjengelig tilbudet oppleves av brukerne.
- Bystyret ber byrådet opprette et areal- og naturregnskap. Dette skal først legges frem i forbindelse med 1. tertialrapport 2024, og senere behandles sammen med budsjett og økonomiplan, på lik linje med klimaregnskap.

ENKELTSTÅENDE FORSLAG INVESTERING

- Bystyret ber byrådet investere i flere bosspann, både i bysentrum og i parker kommunen har ansvar for. Driftskonsekvenser for tømning og vedlikehold forutsettes tatt inn i kommende tertialrapporter etterhvert som bospannene etableres. Det settes av 2 000 000 kr. til å investere i nye bosspann.
- Bystyret ber byrådet legge frem en sak som viser en opptrappingsplan for å sette av midler til investering i karbonfangst på BIRs forbrenningsanlegg i Rådalen. Saken skal behandles senest i samme møte som 1. tertialrapport 2024.

Tjenesteområder – drift

01A– Barnehage

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Flere stillinger i kommunal vikarbank	5 000 000 kr		
Ekstra bemanning i barnehager med lite uteareal	4 800 000 kr		
Reversere økning matpenger i barnehager	1 900 000 kr		
Redusere matpengene i barnehager	1 900 000 kr		
Prøveprosjekt 6-timers-dag - fortsettelse av pilotprosjekt	11 000 000 kr	11 000 000 kr	1
Økt grunnbemanning	7 000 000 kr		
	31 600 000 kr		

01B– Skole og SFO

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Reversere økte matpenger i SFO	3 100 000 kr		
Redusere matpengene i SFO	3 100 000 kr		
Søkbar pott for å etablere LIM (Lekser, idrett og mat) ved flere skoler i områder med særlige levekårsutfordringer	5 000 000 kr		
Innkjøp sanitærprodukter (bind, tamponger, menskap) alle ungdomsskoler	1 600 000 kr		
Tilskudd Engangsstøtte til Aktive Gamere for å arrangere DigDag for ungdomsskoleklasser	200 000 kr	200 000	
Utarbeide plan for opptrapping av skolebibliotek	500 000 kr	500 000	
Gradvis utvidelse av SFO	35 000 000 kr		2
Gratis skolemat: Smørelunsj / frokost til skoler i levekårsområder - halvårseffekt	15 000 000 kr		3
	63 500 000 kr		

01C- Spesialpedagogiske tjenester

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Utrede ordning for gradering av bevilgninger til forsterkede avdelinger	500 000 kr	500 000	4
Prøveprosjekt med fast ansatte spesialpedagoger i tre barnehager	2 400 000 kr		
Ekstra, søkbare midler til PPT	5 000 000 kr		
Styrking av fagteam autisme	2 000 000 kr		
Prøveprosjekt med spesialpedagoger i SFO	2 400 000 kr	2 400 000	
	12 300 000 kr		

02- Barnevern

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Styrking av lønnen til ansatte med høy ansiennitet	5 000 000 kr		
Økt bemanning	5 000 000 kr		
	10 000 000 kr		

03A- Tjenester til eldre

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Gratis trening for eldre/over 65 - prøveprosjekt	3 000 000 kr	3 000 000	5
Økt bemanning hjemmesykepleien	7 000 000 kr		
Styrking av dagsentre	7 000 000 kr		
Økt tilskudd Arna Eldresenter	15 000 kr		
Økt tilskudd Nasjonalforeningens helselag for eldre i Bergen	15 000 kr		
	17 030 000 kr		

03B- Tjenester til funksjonshemmede

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Reversere kutt i BPA	10 970 000 kr		
Styrking av lønnen til ansatte i BPA	2 500 000 kr		
Styrke BPA-tilbudet	2 500 000 kr		
Søkbar pott for kultur på tegnspråk	2 000 000 kr		
Søkbar pott for universell utforming for organisasjoner, stiftelser m.m.	2 000 000 kr		
	19 970 000 kr		

03C- Tjenester til utviklingshemmede

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Tilskudd TV BRA	900 000 kr		
Styrke kommunalt organisert ferietilbud	4 200 000 kr		6
Flere timer til støttekontakter	3 000 000 kr		
Økt tilskudd Kulturtilbud utv. hemmede: Tveiterås skolekorps	15 000 kr		
	8 115 000 kr		

03D- Psykisk helse

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Styrking psykiske helsetjenester	5 000 000 kr		
Økt tilskudd Fontenehuset	500 000 kr		
Økt tilskudd Psykiatrilianansen	500 000 kr		
Tilskudd Senter mot incest og seksuelle overgrep	500 000 kr		
Økt tilskudd Amalie Skrams hus	800 000 kr		
Økt tilskudd ROS - Senter for spiseforstyrrelser	1 200 000 kr		
Økt tilskudd Leve - Forening for etterlatte etter selvmord	20 000 kr		
Økt tilskudd Informasjonssenteret Hieronimus	20 000 kr		
	8 540 000 kr		

04A- Tjenester til rusavhengige og bostedsløse

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Reversere kutt akuttovernatting fattige tilreisende	3 300 000 kr		7
Tilskudd: Styrking Kirkens Bymisjon rusfaglig arbeid Vågsbunnen	1 000 000 kr		
Tilskudd RIO, avd. Bergen	300 000 kr		
Økt tilskudd Frelsesarméen Solheimsviken - Aktiv ferie	50 000 kr		
Økt tilskudd A-larm	200 000 kr		
Tilskudd Blå Kors - Fredagskafé (reversere kutt og øke midlene)	50 000 kr		
Økt tilskudd Albatrossen	100 000 kr		
Økt tilskudd Huset i Sverresgate	250 000 kr		
	5 250 000 kr		

04B- Sosialhjelp og andre tjenester

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Gradvis øke sosialhjelpssatsene til SIFO-nivå	35 000 000 kr		8
Reversere kutt Norsk Folkehjelp Bergen - DiMe-prosjektet	350 000 kr		
Øke tilskudd Norsk Folkehjelp Bergen - DiMe-prosjektet	600 000 kr		
Reversere kutt og øke tilskudd til Familiestøtten Bergen	350 000 kr		
Økt tilskudd Robin Hood-huset	400 000 kr		
Økt tilskudd Matsentralen	500 000 kr		
Tilskudd Mennesker i Limbo	100 000 kr		
Økt Tilskudd Jussformidlingen	200 000 kr		
Tilskudd til Norsk Folkehjelps arbeid i Gaza/Palestina	250 000 kr	250 000	
Tilskudd Palestinakomiteen i Bergen	75 000 kr		
Økt tilskudd Bergen Røde Kors - Nettverk etter soing	50 000 kr		
Økt tilskudd Bergen Røde Kors - arbeid mot menneskehandel	50 000 kr		
Tilskudd Frelsesarmeen velferdssenter i Bergen	100 000 kr		
	38 025 000 kr		

05A- Forebyggende helsearbeid

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Styrke barseltilbud, særlig for dem med minoritetsbakgrunn	5 000 000 kr		
Styrke barne- og familiehjelpen	5 000 000 kr		
Styrke Senter for migrasjonshelse	5 000 000 kr		
Økt tilskudd Skeiv Verden Vest	200 000 kr		
Tilskudd Bergen Sanitetsforening - arbeid med personer med demens	500 000 kr		
Tilskudd Bergen Sanitetsforening - Flerkulturell Doula	750 000 kr		
Tilskudd Kvinnehelsehuset	200 000 kr		
Tilskudd PKI - Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens	150 000 kr		
Økt Tilskudd FRI Vestland	150 000 kr		
	16 950 000 kr		

05B- Behandling og rehabilitering

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Pott støtte tannlegeutgifter	10 000 000 kr		9
Reversere kutt Helsesenter for papirløse	1 018 000 kr		
Øke tilskutt til Helsesenter for papirløse	500 000 kr		
Styrke fastlegeordningen	7 000 000 kr		
Tilskudd NOK Bergen	150 000 kr		
Helsestasjon for lhbtq+personer i sentrum, halvårsvirkning	3 000 000 kr		
	21 668 000 kr		

08- Samferdsel

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Tilskudd sykkelparkering borettslag og sameier	3 000 000 kr		
Gjenetablering av gratisbussen i sentrum	14 000 000 kr		
Gratis buss for innbyggere i Bergen i fellesferien	30 000 000 kr		10
Reversere "Boligsoneforskriften, oppheve regel om kun en bil pr. husholdning i boligsonene" (altså tillate kun én bil per husholdning)	500 000 kr		
	47 500 000 kr		

09- Boligtiltak

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Utredning av utvidelse av bostøtten til alle som leier privat	500 000 kr	500 000	11
Fryse husleien for kommunale boliger	12 700 000 kr		
Kommunalt boligtilsyn, halvårsvirkning	3 000 000 kr		12
	16 200 000 kr		

10C- Naturforvaltning og parkdrift

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Tiltakspakke for biologisk mangfold	1 500 000 kr		
Opprette arealregnskap for Bergen kommune	1 000 000 kr		
Tiltak for vern av matjord	2 000 000 kr		
Koordinator tiltak mot lysforurensning	1 000 000 kr		
Offentlige griller i alle bydeler	1 500 000 kr		
Økt innsats mot havnespy	2 000 000 kr		
Tiltakspakke mot fiendtlig arkitektur	500 000 kr	500 000	
Reversere kutt "Stenge offentlige toaletter i skur 8 og 11 på Bryggen"	1 000 000 kr		
Økt tilskudd til urbant landbruk	2 000 000 kr		13
Flere bosspann - drift	500 000 kr		
	13 000 000 kr		

10D– Klima og miljø

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Tilskud Bergen VegFest	100 000 kr		
Tiltak mot matsvinn i kommunen	2 000 000 kr		
Prøveprosjekt Urban Mining	1 500 000 kr		
Tiltak mot landbruksplast	1 500 000 kr		
Økt tilskudd Naturvernforbundet Hordaland	100 000 kr		
Styrke Byarkitekten	1 500 000 kr		
Styrke Byantikvaren	1 500 000 kr		
Tilskudd Bærekraftige Liv Løvstakken	500 000 kr		
Tilskudd Bærekraftige Liv Arna	50 000 kr		
Tilskudd Bærekraftige Liv Landås	50 000 kr		
Tilskudd Bærekraftige Liv Kronstad	50 000 kr		
Tilskudd Bærekraftige Liv Nordnes	50 000 kr		
Tilskuddsordning ENØK for borettslag og sameier	10 000 000 kr		
Tilskuddsordning ENØK for privatpersoner	10 000 000 kr		
Utredning lokk over motorveien i Åsane	500 000 kr		
Økt tilskudd Bybonden	100 000 kr		
Panteordning ikke-rentbrennende ildsteder	2 000 000 kr		
	31 500 000 kr		

11B– Arbeidsmarkedstiltak

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Økt tilskudd til lønn VTA for yrkes-/utviklingshemmede	500 000 kr		
	500 000 kr		

12A- Kultur

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Reversere kutt: Tilskudd til etablering og drift av lokale kulturråd	104 344 kr		
Reversere kutt: Tilskudd til Internasjonal kunst- og kulturutveksling	474 000 kr		
Reversere kutt: Tilskudd til mangfoldsplan - plantiltak (avsetning)	250 000 kr		
Redusere kutt: Tilskudd til tidsskrift og podcast – prosjekt, drift og lokaler	250 000 kr		
Forbedre og utvide aktivitetskort - alle barn i målgruppen + flere tilbud	10 000 000 kr		14
Bokbussen - drift, halvårsvirkning	1 250 000 kr		
Bibliotek Indre Arna - fullføre konseptvalgutredning	2 000 000 kr	2 000 000	
Bibliotek Indre Arna drift, halvårseffekt	3 000 000 kr		
Bibliotek Ytrebygda konseptvalgutredning	4 000 000 kr	4 000 000	
Økt tilskudd Amatørkulturrådet	100 000 kr		
Økt tilskudd Arabisk filmfestival	100 000 kr		
Økt tilskudd Spillhuset	150 000 kr		
Økt tilskudd Bergen Kjøtt	2 000 000 kr		
Økt tilskudd Regnbuedagene	300 000 kr		
Økt tilskudd Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF)	100 000 kr		
Styrking av ungdomsklubber og sikre tilbud i alle bydeler	3 000 000 kr		15
Økt tilskudd Stiftelsen Fyllingsdalen nye teater	100 000 kr		
Økt tilskudd 8.mars-initiativet	100 000 kr		
Utarbeide plan for kulturhus i alle bydeler	500 000 kr	500 000	
Økt tilskudd Papillon, varig driftstilskudd	622 000 kr		
Tilskudd Damsgård dagene	75 000 kr		
Tilskudd til foreningen Jung	150 000 kr		
Økt tilskudd Stiftelsen lenken (Espeland fangeleir og Gestapomuseet)	722 000 kr		
Tilskudd Bergen Lights	50 000 kr		
Økt tilskudd Bergen Musikkteater	50 000 kr		
Økt tilskudd S12 Galleri og Verksted DA (søndagsskolen)	50 000 kr		

Tilskudd Serix	100 000 kr		
Tilskudd Teaterkompaniet	100 000 kr		
Tilskudd Isotop gallerier	25 000 kr		
Økt tilskudd Proscen	25 000 kr		
Økt tilskudd Kulturhuset Sentrum (Ytre Arna)	50 000 kr		
Økt tilskudd Bergen Døvesenter - Døves kultursenter	200 000 kr		
Økt tilskudd Vest-Norsk Filmsenter - frie midler	50 000 kr		
Tilskudd Bakom	25 000 kr		
Økt tilskudd Gyldenpris kunsthall	25 000 kr		
Tilskudd Selvhjelp for innvandrere og flykninger (SEIF)	500 000 kr		
Økt tilskudd AKKS (frie midler)	75 000 kr		
Reversere kutt 1.tilleggsinst. Klimamidler - Miljøsertifisering	526 000 kr		
Tilskudd Initiativ Laksevåg	50 000 kr		
Leie av Clementsgaard til bruk som kommunalt kulturhus - halvårsvirkning	1 100 000 kr		
	32 348 344 kr		

13 – Idrett

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Midlertidig idrettshall på Mindemyren	4 000 000 kr	4 000 000	16
Avsatt tid til publikumssvømming kun for kvinner i kommunale svømmehaller	700 000 kr		
Reduserte billettpriser i ADO, Nordnes sjøbad og bydelsbassengene 30%	7 000 000 kr		
Øke åpningstid kommunale basseng i bydelene	1 000 000 kr		
Tilskudd økt åpningstid vinterstid Nordnes sjøbad	1 500 000 kr		
Tilskudd til aktivitetsguide i regi av Idrettsrådet i Bergen	750 000 kr		
Garderober til midlertidig kunstgressbane Slettebakken	600 000 kr	600 000	17
Tilskudd BUA	250 000 kr		
	15 800 000 kr		

14 – Næring

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Tilskuddsordning for refusjon av moms til virksomheter som driver reparasjon og brukthandel	4 000 000 kr		
Reversere avslutning av deltakelse Lyntogforum	128 000 kr		
Økt tilskudd Fair Play Bygg og Anlegg	200 000 kr		
	4 328 000 kr		

15. Bystyrets organer og administrasjon

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Mulighetsstudie, deltakende budsjettering (ordning der innbyggerne får være med å sette opp en del av bybudsjettet)	2 000 000 kr	2 000 000	
Direktevalg bydelsutvalg ved stortingsvalget 2025 - forarbeid	1 500 000 kr	1 500 000	
To ekstra ansatte, etter bystyrets kontors ønske	1 800 000 kr		
	5 300 000 kr		

16– Administrasjon og fellesfunksjoner

Tiltak	Utgift	Engangs	Note
Reversering av "Oppgavegjennomgang i kommunen"	85 000 000 kr		
	85 000 000 kr		

Sum økte utgifter alle områder	514 424 344 kr		
Sum engangstiltak	33 450 000 kr		
Sum varige tiltak	480 974 344 kr		

Salderinger driftsbudsjettet

Tjenesteområde	Sum	Note
Salt Kulturskole	408 000 kr	
Kutt tilskudd NCE Finance Innovation	250 000 kr	
Kutt tilskudd Visit Bergen	4 200 000 kr	18
Kutt tilskudd Connect Vest	320 000 kr	
Kutt tilskudd til næringsutvikling - søkbar ordning:	5 813 000 kr	
Halvering av møtegodtgjørelse og honorarer for folkevalgte	4 150 000 kr	
Kutt som følge av at byparlamentarismen blir avviklet, halvårsvirkning (kutt lønn til rådgivere og byråder)	6 250 000 kr	
Kutt i politikerlønninger ned til nivå av medianlønn i Bergen kommune (kr. 528.900,-)	17 300 000 kr	19
Kutt i konsulentbruk (127000 Konsulenttenester)	40 000 000 kr	20
Kutt i konsulentbruk (127010 Konsulent IKT)	15 000 000 kr	21
Kutt i konsulentbruk (027000 INV Konsulenttenester)	12 000 000 kr	22
Reduserte anbudskostnader	5 000 000 kr	23
Reversere kutt i eiendomsskatt	57 000 000 kr	
Økt eiendomsskatt	144 000 000 kr	24
Redusert sykefravær som følge av økt bemanning	6 000 000 kr	
Redusert bruk av eksterne vikarer	5 000 000 kr	
Byrådets tilleggsbevilgningskonto	2 000 000 kr	
Mindre reiseutgifter i Bergen kommune	10 000 000 kr	
Økt utbytte Eviny	55 000 000 kr	
Økt utbytte BIR	5 000 000 kr	
Økt utbytte Bergen Parkering AS	1 000 000 kr	
Økt utbytte Fløibanen AS	800 000 kr	
Økt utbytte Bergen Kino AS	800 000 kr	
Øke skatteinngangen	57 500 000 kr	25

Økt parkeringsinntekter	30 000 000 kr		
Økte avgifter cruise Bergen Havn	16 000 000 kr		26
Turistskatt	0 kr		27
Redusert driftsresultat	13 633 344 kr		
Bruk av disposisjonsfond			
Sum alle salderinger	514 424 344 kr		
Driftsresultat	766 656 kr		

Noter drift

Note 1	I budsjettavtalen for 2022 fikk Rødt gjennomslag for å sette i gang et prøveprosjekt med sekstimersdag. Pengene skulle brukes til å planlegge gjennomføringen av prosjektet. Midlene ble ikke brukt i 22 og ble derfor overført til 23. Høsten 23 ble det gjennomført et forsøk i fire barnehager, der barne- og ungdomsarbeidere med fagbrev fikk redusert arbeidstid. Den respektive barnehagen bestemte selv om dette ble løst som 6-timersdag eller 4 dagers uke. Vi setter at midler til å videreføre dette forsøket i de samme fire barnehagene, som et toårig prøveprosjekt 2024-2025.
Note 2	Det settes av midler til å gradvis utvide gratis SFO. For 2024 blir dette satt opp med halvårsvirkning. Det forutsettes at byrådet legger frem en sak for bystyret ila. første kvartal 24, der de presenterer ulike modeller for hvordan man kan få best nytte av utvidelsen. Denne saken skal bl.a. belyse fordelene ved å enten utvide til gratis heldagsplass for trinnene som nå har gratis redusert plass, sammenlignet med å utvide redusert plass for flere trinn. Den skal også se på mulige gevinster ved å gjennomføre utvidelsen på skoler i spesielt levekårsutsatte områder.
Note 3	Fra skoleåret 24/25 innføres det gratis skolemat for skoler i levekårsutsatte områder. Den enkelte skole kan velge om dette skal gjennomføres som frokost eller smørrelunsj.
Note 4	Denne utredningen skal se på modeller for ulike tilskudd avhengig av om eleven trenger 1-1 oppfølging eller fungerer i en gruppe på f.eks. 4-6 elever.
Note 5	"Hvert år blir nær 10% av alle over 65 år skadd, 80-90% av dem i fallulykker. Fallulykker er hovedårsaken til høye tall for hoftebrudd. I Bergen forekommer 457 hoftebrudd årlig. Dette koster samfunnet 249 700 000 kr. årlig. Staten dekker halvparten av utgiftene, mens Bergen sitter igjen med en regning på 124 850 000 kr. årlig. En kommune som sparer 2 hoftebrudd i året, sparer ca. 1 million kroner. Ny forskning viser at styrketrening er det viktigste middelet til forebygging av fallskader. Det vil selvsagt gagne samfunnet økonomisk, men enda viktigere for hver enkelt, er å slippe skader som ødelegger livet for lang tid, eller i verste fall for resten av livet. Det settes derfor av midler til et prøveprosjekt med gratis trening for personer over 60 år. Dette er et tiltak for å primært styrke helsen og livskvaliteten til eldre, og effekten av dette skal evalueres etter en prøveperiode på to år. Evalueringen skal også belyse mulige økonomiske gevinster av prosjektet. "
Note 6	Vi kutter tilskuddet til Visit Bergen og overfører beløpet i sin helhet til å styrke det kommunalt organiserte ferietilbudet.
Note 7	Det finnes en statlig tilskuddsordning for slike overnattingstilbud, der en søker Arbeids- og velferdsetaten om støtte. Den reelle belastningen på kommuneøkonomien ved å gjeninnføre akuttovernatting og sanitært tilbud for tilreisende, vil trolig være vesentlig lavere enn tallet i vårt alternative budsjett om kommunen søker dette tilskuddet.
Note 8	Det settes av 35 millioner kroner til å fortsette å øke sosialhjelpssatsene til SIFO-nivå. Voksne enslige skal prioriteres når satsene utvides.
Note 9	Rødt er svært bekymret over hvor mange innbyggere i Bergen som sliter med store tannhelseplager, og ikke får disse behandlet av tannlege, ofte på grunn av manglende økonomi eller tannlegeskrekk. Tannhelseproblemer henger tett sammen med andre helsemessige utfordringer, både fysisk og ikke minst psykisk. Derfor ønsker Rødt å sette av 10 millioner i 2023 til en søknadsbasert tannhelsehjelp-ordning. Byrådet bes om å gå i dialog med tannlegeforeningen for å utarbeide en søknadsordning som spesielt ivaretar innbyggere som har løse tenner eller har mistet tenner, ikke har vært hos tannlege på flere år, eller som har andre tannsykdommer hvor HELFO-støtte ikke er tilstrekkelig for å sikre behandling. Byrådet bes prioritere dette tiltaket svært høyt, og levere sak om søknadsordning, administrasjon og markedsføring av tiltaket innen februar til utvalg for helse og sosial, med mål om utlysning av tiltak ila mars.
Not 10	"I årsrapporten til Skysst for 2022 står det at det er 84 millioner påtegninger årlig i Vestland fylke, og at 63 millioner av disse skjer i Bergen. Det vil si at 75% av påstigningene skjer i Bergen, som tilsvarer 681 millioner kroner i billettinntekter. Samtidig vet vi at en del reiser skjer mellom kommunegrensene, så et realistisk anslag for totale billettinntekter i Bergen årlig vil ligge på rundt 700 millioner kroner. Hvis man deler året inn i tolv like travle måneder får man drøye 58 millioner kroner i billettinntekter pr. måned. Samtidig er det deler av året ferieruter på buss og bane, og reduserte jobbreisende grunnet ferie. Disse billettinntektene inkluderer også alle turister som reiser kollektivt med påstigning i Bergen. Tilgjengelig kollektivtilbud er viktig for å få ned biltrafikken, men også for personers deltagelse i samfunnet. Transportøkonomisk institutt har pekt på at mangel på tilgang til kollektivtransport, enten dette gjelder pris eller tilbud, kan føre til sosial eksklusjon eller isolasjon fra viktige områder i livet og hverdagen. Når samfunnet nå står midt i en priskrise og det er akutte behov for å kutte i bergensernes regningsbunker, setter vi av midler til gratis buss i fellesferien for innbyggere i Bergen kommune. Mer mulighet til å reise kollektivt vil ha positive miljøkonsekvenser, men anses i denne satsningen først og fremst som et sosialt utjevneende tiltak. Med gratis buss vil både barnefamilier, ungdom og voksne med stram økonomi, ha mulighet til å feriere og komme seg rundt i egen by, samtidig som man kutter i regningsbunken. Det anslås at dekning av tap av billettinntekter vil komme på 30 millioner kroner. "

Note 11	Bystyret ber byrådet utrede en utvidelse av den kommunale bostøtteordningen til også å omfatte alle som leier privat og som kvalifiserer økonomisk. En slik utvidelse vil gjøre at mange flere bergensere sikres råd til et forsvarlig livsopphold uten å måtte være sosialklienter.
Note 12	Rødt vil etablere et kommunalt boligtilsyn for å bekjempe spekulasjon og ivareta leietakernes og boligkjøpers interesser. Siden dette tar noe tid å etablere har vi bare lagt inn halvårsvirkning for 2024.
Note 13	I 2023 var det satt av 415 000 kr. i tilskudd til urbant landbruk. Allerede i mai gikk denne potten tom, fordi det var stor etterspørsel etter midler til å opprette parsellhager og kolonihager. Da potten gikk tom lå det inne søknader tilsvarende sum på 3 millioner kroner. Selv om denne tilskuddsordningen var svært populær i 2023, ligger det ikke inne noen økning for 2024. Det foreslås derfor å øke potten med 2 millioner kroner.
Note 14	Kostnad for å gi kort til alle barn i familier med vedvarende lavinntekt i 2024 estimeres til ca. 13 millioner kroner. I innstilling 1 til budsjettet var det satt av 4 millioner kroner til aktivitetskort. Denne budsjetttrammen ble økt med 5 millioner i tilleggsinnstillingen. Det er dermed budsjettet med en budsjetttramme på 9 millioner kroner til aktivitetskortet. Rødt foreslår en ytterligere økning på 10 millioner kroner og vil føre til en budsjetttramme på 19 millioner kroner. Dette sikrer at alle barn i familier med vedvarende lavinntekt vil få aktivitetskort i 2024, i tillegg til at tilbudene kortet gjelder kan utvides og også flere barn med særskilte behov for kortet også kan få det.
Note 15	For å hindre utenforskap og sikre gode, sosiale møteplasser uavhengig av størrelsen på familiens lommebok, er det svært viktig å sikre gode ungdomsklubber i alle bydeler. Det settes derfor av 3 millioner kroner for å styrke dette tilbudet.
Note 16	Dette er midler til leie av midlertidig idrettshall (rubbhall) på Mindemyren for å avbøte på en sprengt kapasitet i eksisterende idrettshaller. Beliggenhet vil gjøre at hallen kan betjene flere bydeler.
Note 17	Midlertidig til å leie garderobefasiliteter i forbindelse med midlertidig kunstgressbane på Slettebakken.
Note 18	Vi kutter tilskuddet til Visit Bergen og overfører beløpet i sin helhet til å styrke det kommunalt organiserte ferietilbudet.
Note 19	Medianlønnen for ansatte i Bergen kommune er 528.900 kr. Det foreslås å kutte politikerlønnen på både bystyre og byrådsiden ned til dette nivået.
Note 20	Det er budsjettet med utgifter på 83 194 162 kr., fordelt på alle tjenesteområder, for denne type konsulentbruk. Den totale budsjetttrammen for konsulentbruk er 156 158 140 kr.
Note 21	Det er budsjettet med utgifter på 41 393 503 kr., fordelt på alle tjenesteområder for denne type konsulentbruk. Den totale budsjetttrammen for konsulentbruk er 156 158 140 kr.
Note 22	Det er budsjettet med utgifter på 29 773 650 kr., fordelt på alle tjenesteområder, for denne type konsulentbruk. Den totale budsjetttrammen for konsulentbruk er 156 158 140 kr.
Note 23	Det anslås å være 614 antall konkurranser som blir utlyst årlig, der 80 administrativt ansatte som gjennomfører de formelle konkurranseprosessene. Vi har ikke lyktes med å få en oversikt og slik total sum for hva kommunen totalt bruker på å administrere disse oppgavene. Vi legger oss derfor på et lavt anslag for reduserte anbuds-konstnader.
Note 24	Rødt vil øke bunnfradraget på eiendomsskatt til 1 200 000. Samtidig vil vi øke satsen med 1 promille for bolig og 1 promille for næring. Dette gjør at alle boliger med verdi under 3,3 millioner får mindre eiendomsskatt enn i dag. Forslaget vil også øke inntektene til kommunen med 144 millioner.
Note 25	I mange år på rad har Bergen kommune gått med store overskudd, gjerne langt over det kommunen har budsjettet med. Dette har ulike årsaker, men en gjentakende faktor er at skatteinntektene har økt kraftig gjennom året. I 2. tertialrapport for 2021 ble skatteanslaget økt med 230 millioner kroner, mens det i 2. tertial 2022 ble økt med 97,1 millioner kroner, og det i 2023 økte med 100 millioner. Det budsjetteres derfor med økt skatteinntang for 2024.
Note 26	Cruiseskipene som anløper Bergen Havn betaler differansierte avgifter for å ligge til kai basert på miljøscore for det enkelte skipet. Disse avgiftene må økes, og vil i en begrenset periode gi Bergen Kommune økte inntekter, frem til det er politisk flertall for å redusere og på sikt forby cruiseskip i byen vår.
Note 27	Turistskatt ligger ikke inne i statsbudsjettet for 2024, men det er varslet at det skal komme modeller for denne skatten 1. Året. Foreløpig er anbefalingene at skatten er statlig og at den gis til fylkeskommunene, som deretter fordeler videre til sine kommuner. Det er derfor ikke budsjettet med inntekter fra touristskatt på dette tidspunkt, men Rødt vil understreke at vi ønsker en slik skatt.

Investeringer

Tjenesteområde	Tiltak	Sum	Note
1A Barnehage	Oppkjøp av private barnehager	30 000 000 kr	
1B Skole og SFO	Innkjøp av automater for sanitærprodukter til alle ungdomsskoler	4 000 000 kr	
3D Psykisk Helse	Botilbud	10 000 000 kr	
5A Forebyggende helsearbeid	Etablere helsestasjon for studenter på Høyden	3 000 000 kr	
8 Samferdsel	Øke midler til sykkelveier	5 000 000 kr	
	Økte midler Mobilitetsbyen Bergen	5 000 000 kr	
	Gatetun Laksevåg	1 500 000 kr	
	Bilfri bydel bøhmergaten - øke 24	22 346 000 kr	1
	Flere bilfrie bydeler	10 000 000 kr	
	Universell utforming byrom	5 000 000 kr	
	Strakstiltak for Danmarks plass: Oppgradering av Marie Monsens plass og Danmarks plass til parkområder	5 000 000 kr	
	Strakstiltak for Danmarks plass: Støyskjerming	2 000 000 kr	
	Strakstiltak for Danmarks plass: Gangpassasje gjennom bygning mellom Marie Monsens plass og Danmarks plass	2 000 000 kr	
	Strakstiltak for Danmarks plass: Bedre markering for syklist, geleide bort fra smal passasje ved Forum Kino	1 500 000 kr	
	Fjerning av gateparkering ved smal passasje ved Klosteret, tilrettelegging for nødvendig parkering i nærheten	1 000 000 kr	
9 Boligtiltak	Kjøp av boliger til å opprette kommunale boliger	100 000 000 kr	2
	Utvikling av sosial boligbygging i kommunal egenregi, som resultat av avvikling av Dokken Utvikling AS	10 000 000 kr	12
10C Naturforvaltning og parkdrift	Flere bosspann	2 000 000 kr	
	Kirkebukten Sjøfrontpark - videre prosjektering etter endt tidligfaseutredning.	4 000 000 kr	3
10D Klima og miljø	Opptopping av investering til karbonfangst på BIRs forbrenningsanlegg	50 000 000 kr	4
	ENØK kommunale bygg og boliger	30 000 000 kr	

12A Kultur	Bibliotek Indre Arna	7 000 000 kr	
	Innkjøp av bokbuss	1 100 000 kr	
	Fyllingsdalen kulturhus	10 400 000 kr	5
	Å flytte biblioteket på Landås til Slettebakken og samtidig gjøre plass til at bygget blir et slags forsamlingshus	4 000 000 kr	6
13 Idrett	Laksevåghallen	10 000 000 kr	7
	Tidligfaseutredning Fysak Åsane	3 000 000 kr	
	Bjørnarhallen Indre Arna	10 000 000 kr	8
	Mjølkeråen Idrettshall	13 000 000 kr	9
	Fysak Elvetun	3 000 000 kr	10
	Arna stadion - Nytt garderobebygg	2 000 000 kr	11
	Total sum økte investeringer	366 846 000 kr	
	Saldering		
	Avvikle Dokken Utvikling AS	10 000 000 kr	12
	Økt låneopptak	266 846 000 kr	
	Bruk av disposisjonsfond	90 000 000 kr	
	Sum saldering	366 846 000 kr	

Noter investeringer

Note 1	Vi tilbakefører midler som ble skøvet fra 2024 til 2025 i tilleggsinnstilling 1. Dette for å sikre tilstrekkelig midler for rask fremgang i prosjektet.
Note 2	30 av boligene som finansieres skal etableres i Ny-Krohnborg skolekrets. Dette tilsvarer antall boliger som ville blitt etablert om Lotheveien hadde blitt fullført og ikke solgt.
Note 12	Rødt mener at utviklingen av en ny bydel på Dokken må skje i egenregi, og ikke gjennom et aksjeselskap. Vi foreslår derfor å avvikle Dokken Utvikling AS. Frigjøring av egenkapital på 10 millioner kroner overføres direkte til utvikling av sosial boligbygging på Dokken i egenregi.
Note 3	Det ligger ikke inne midler i byrådets forslag til økonomiplan til videre prosjektering av Kirkebukten sjøfrontpark etter endt "tidligfaseutredning". Vi setter derfor av midler til å fortsette arbeidet når tidligfaseutredningen er ferdig. Om man ikke rekker å bruke midlene i 2024, forskyves disse til 2025.
Note 4	Forbrenningsanlegget til BIR i Rådalen er Bergen Kommunes største punktutslipp. Det er derfor helt avgjørende å få på plass karbonfangst så raskt som mulig. Rødt går inn for en tredeling av regningen mellom stat, kommune og BIR. Totalkostnaden er estimert til 1 mrd. kr. I budsjett for 2024 foreslår vi at vi begynner å sette av midler til Bergen kommunes andel av investeringen.
Note 5	Vi flytter prosjekteringsmidler fra 2025 til 2024 for å få fortgang i prosjektet. Øvrige midler i HØP-perioden fremskyndes likeledes.
Note 6	Bibliotektilbudet i Årstad bydel består i dag av tre bibliotek: Landås bibliotek, Sletten BibLab og Ny-Krohnborg fellesbibliotek. Samlet betjener disse om lag 42 000 innbyggere. I 2019 hadde Landås bibliotek 61 920 besøkende, 133 arrangement og et totalt utlån av alle medier på 74 345. I påvente av et større bibliotek ble Sletten BibLab åpnet i 2021. Dette er et midlertidig bibliotek for barn og unge i alderen 0-18 år. I 2018 ble det vedtatt at Landås bibliotek skal flyttes til sletten-området, noe som også blir bekreftet i høringen til temaplan for bibliotek i Bergen kommune: «I Årstad bydel skal Landås og Sletten BibLab samlokaliseres til et moderne bydelsbibliotek.» Arbeidet med å flytte Landås bibliotek har ikke blitt satt i gang, blant annet fordi man ikke har funnet et egnet lokale. Tidligere i år har lokalbefolkningen gjennom et innbyggerinitiativ foreslått å plassere det fremtidige biblioteket i Bunnprisbygget på Sletten (Hagerups vei 52, 5093 Bergen). Årstad bydel er i rask vekst med store sosiale utfordringer. Et moderne bydelsbibliotek er avgjørende for å gi alle, uavhengig av bakgrunn, tilgang til kultur og kunnskap. Biblioteket skal ikke bare være et kulturtilbud, men kan også være et sted for rådgivning, leksehjelp, og andre samfunnsnyttige funksjoner. Sletten anses som mer sentralt enn Landås på grunn av bybanen, og det vil være et tilbud for de som ikke deltar i organisert fritidsaktivitet. Ved å erverve dette bygget samtidig som Slettebakken er et satsningsområde, kan denne investeringen også være en ressursbesparende løsning for kommunen. Initiativtakerne ønsker også at biblioteket skal fungere som et forsamlingshus for lokalbefolkningen og rom for blant annet frivillige organisasjoner. Dette skal, ifølge dem, fungere som et ikke-kommersielt samlingssted for Årstad og særlig Slettebakken-området. Noe av bakgrunnen for forslaget ligger i at det er planlagt store opprustninger av blant annet idrettsstilbudet i bydelen og initiativtakerne er bekymret for å stå uten møteplasser. Det understrekes at dette prosjektet ikke skal komme på bekostning av bibliotek i andre bydeler.
Note 7	I byrådets budsjettforslag ligger Laksevågshallen inne i sekkeposten "Kommunale idrettsbygg - rehabilitering og nybygg." Midlene fremskyndes fra økonomiplanårene 25 og 26 og brukes i budsjettet for 2024. Dette fører til økt låneopptak i 24, men reduserer tilsvarende sum i lån for årene 25 og 26.
Note 8	I byrådets budsjettforslag ligger Bjørnarhallen inne i sekkeposten "Kommunale idrettsbygg - rehabilitering og nybygg." Midlene fremskyndes fra økonomiplanårene 25 og 26 og brukes i budsjettet for 2024. Dette fører til økt låneopptak i 24, men reduserer tilsvarende sum i lån for årene 25 og 26.
Note 9	Mjølkeråen idrettshall er i byrådets budsjettforslag tatt ut av HØP. Vi foreslår å tilbakeføre midlene og at arbeidet starter allerede i 2024.
Note 10	I byrådets budsjettforslag ligger Fysak/Elvetun inne i sekkeposten "Kommunale idrettsbygg - rehabilitering og nybygg." Midlene fremskyndes fra økonomiplanårene 25 og 26 og brukes i budsjettet for 2024. Dette fører til økt låneopptak i 24, men reduserer tilsvarende sum i lån for årene 25 og 26.
Note 11	Denne investeringen har blitt aktivt skøvet på i byrådets forslag til budsjett og økonomiplan. Dette vil vi reversere og forslår å gå i gang med prosjektet allerede i 2024.
Note 12	Rødt mener at utviklingen av en ny bydel på Dokken må skje i egenregi, og ikke gjennom et aksjeselskap. Vi foreslår derfor å avvikle Dokken Utvikling AS. Frigjøring av egenkapital på 10 millioner kroner overføres direkte til utvikling av sosial boligbygging på Dokken i egenregi.

Tilskuddsliste

Organisasjon/mottaker	Sum
Tilskudd Engangsstøtte til Aktive Gamere for å arrangere DigDag for ungdomsskoleklasser	200 000 kr
Økt tilskudd Arna Eldresenter	15 000 kr
Økt tilskudd Nasjonalforeningens helselag for eldre i Bergen	15 000 kr
Tilskudd TV BRA	900 000 kr
Økt tilskudd Kulturtilbud utv. hemmede: Tveiterås skolekorps	15 000 kr
Økt tilskudd Fontenehuset	500 000 kr
Økt tilskudd Psykiatrilianansen	500 000 kr
Tilskudd Senter mot incest og seksuelle overgrep	500 000 kr
Økt tilskudd Amalie Skrams hus	800 000 kr
Økt tilskudd ROS - Senter for spiseforstyrrelser	1 200 000 kr
Økt tilskudd Leve - Forening for etterlatte etter selvmord	20 000 kr
Økt tilskudd Informasjonssenteret Hieronimus	20 000 kr
Tilskudd: Styrking Kirkens Bymisjon rusfaglig arbeid Vågsbunnen	1 000 000 kr
Tilskudd RIO, avd. Bergen	300 000 kr
Økt tilskudd Frelsesarméen Solheimsviken - Aktiv ferie	50 000 kr
Økt tilskudd A-larm	200 000 kr
Tilskudd Blå Kors - Fredagskafé (reversere kutt og øke midlene)	50 000 kr
Økt tilskudd Albatrossen	100 000 kr
Økt tilskudd Huset i Sverresgate	250 000 kr
Reversere kutt Norsk Folkehjelp Bergen - DiMe-prosjektet	350 000 kr
Øke tilskudd Norsk Folkehjelp Bergen - DiMe-prosjektet	600 000 kr
Reversere kutt og øke tilskudd til Familiestøtten Bergen	350 000 kr
Økt tilskudd Robin Hood-huset	400 000 kr
Økt tilskudd Matsentralen	500 000 kr
Tilskudd Mennesker i Limbo	100 000 kr
Økt Tilskudd Jussformidlingen	200 000 kr
Tilskudd til Norsk Folkehjelps arbeid i Gaza/Palestina	250 000 kr

Tilskudd Palestinakomiteen i Bergen	75 000 kr
Økt tilskudd Bergen Røde Kors - Nettverk etter soing	50 000 kr
Økt tilskudd Bergen Røde Kors - arbeid mot menneskehandel	50 000 kr
Tilskudd Frelsesarmeen velferdssenter i Bergen	100 000 kr
Økt tilskudd Skeiv Verden Vest	200 000 kr
Tilskudd Bergen Sanitetsforening - arbeid med personer med demens	500 000 kr
Tilskudd Bergen Sanitetsforening - Flerkulturell Doula	750 000 kr
Tilskudd Kvinnehelsehuset	200 000 kr
Tilskudd PKI - Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens	150 000 kr
Økt Tilskudd FRI Vestland	150 000 kr
Reversere kutt Helsesenter for papirløse	1 018 000 kr
Øke tilskutt til Helsesenter for papirløse	500 000 kr
Tilskudd NOK Bergen	150 000 kr
Tilskud Bergen VegFest	100 000 kr
Økt tilskudd Naturvernforbundet Hordaland	100 000 kr
Tilskudd Bærekraftige Liv Løvstakken	500 000 kr
Tilskudd Bærekraftige Liv Arna	50 000 kr
Tilskudd Bærekraftige Liv Landås	50 000 kr
Tilskudd Bærekraftige Liv Kronstad	50 000 kr
Tilskudd Bærekraftige Liv Nordnes	50 000 kr
Økt tilskudd Bybonden	100 000 kr
Økt tilskudd Amatørkulturrådet	100 000 kr
Økt tilskudd Arabisk filmfestival	100 000 kr
Økt tilskudd Spillhuset	150 000 kr
Økt tilskudd Bergen Kjøtt	2 000 000 kr
Økt tilskudd Regnbuedagene	300 000 kr
Økt tilskudd Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF)	100 000 kr
Økt tilskudd Stiftelsen Fyllingsdalen nye teater	100 000 kr
Økt tilskudd 8.mars-initiativet	100 000 kr
Økt tilskudd Papillon, varig driftstilskudd	622 000 kr
Tilskudd Damsgård dagene	75 000 kr
Tilskudd til foreningen Jung	150 000 kr

Økt tilskudd Stiftelsen lenken (Espeland fangeleir og Gestapomuseet)	722 000 kr
Tilskudd Bergen Lights	50 000 kr
Økt tilskudd Bergen Musikkteater	50 000 kr
Økt tilskudd S12 Galleri og Verksted DA (søndagsskolen)	50 000 kr
Tilskudd Serix	100 000 kr
Tilskudd Teaterkompaniet	100 000 kr
Tilskudd Isotop gallerier	25 000 kr
Økt tilskudd Proscen	25 000 kr
Økt tilskudd Kulturhuset Sentrum (Ytre Arna)	50 000 kr
Økt tilskudd Bergen Døvesenter - Døves kultursenter	200 000 kr
Økt tilskudd Vest-Norsk Filmsenter - frie midler	50 000 kr
Tilskudd Bakom	25 000 kr
Økt tilskudd Gyldenpris kunsthall	25 000 kr
Tilskudd Selvhjelp for innvandrere og flykninger (SEIF)	500 000 kr
Økt tilskudd AKKS (frie midler)	75 000 kr
Tilskudd Initiativ Laksevåg	50 000 kr
Tilskudd til aktivitetsguide i regi av Idrettsrådet i Bergen	750 000 kr
Økt tilskudd Fair Play Bygg og Anlegg	200 000 kr
Sum tilskudd	21 122 000 kr

→ rødt.no